

Березень 2026

Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- У березні основний наступ збройних сил РФ відбувався в **Донецькій, Харківській і меншою мірою в інших областях України**. Збільшення кількості штурмів на Добропільському та Гуляйпільському напрямках призводить до стрімкого збільшення втрат російської армії. На деяких ділянках у Запорізькій і Дніпропетровській областях Сили оборони України перейшли до контрнаступальних дій. Загальні втрати російської армії на кінець березня складають **близько 1 300 000** військовослужбовців.
- Російська армія продовжує завдавати ударів по українських населених пунктах з використанням крилатих і балістичних ракет, авіабомб та ударних дронів. Під ударами в березні перебували [Київ](#), [Харків](#), [Чернігів](#), [Житомир](#), [Запоріжжя](#), [Одеса](#), [Миколаїв](#), [Дніпро](#), [Херсон](#), [Івано-Франківськ](#), [Тернопіль](#), [Вінниця](#), [Суми](#), [Глухів](#), [Кривий Ріг](#), [Нікополь](#), [Воскресенськ](#), [Ізмаїл](#), [Старокостянтинів](#), [Краматорськ](#), [Слов'янськ](#) та інші населені пункти. У березні були обстріляні, серед іншого, Закарпатська й Чернівецька області, які прийнято вважати тилowymi і найбільш безпечними серед українських регіонів.
- Нова тактика полягає в тому, що атака може тривати багато годин як удень, так і вночі, паралізуючи життя в містах. У пріоритеті залишається енергетична й транспортна інфраструктура. Але ударні дрони неодноразово били й по пасажирських поїздах у різних регіонах. Також було пошкоджено низку гребель на річках, насамперед у **Донецькій області, що ускладнить водопостачання в теплий сезон**. Упродовж найближчих місяців очікується [посилення ударів](#) по системі водопостачання. Страждає також житлова інфраструктура. Тричі за місяць під обстріл потрапляли пологові будинки (в Івано-Франківську, Одесі та Слов'янську). У Львові 24 березня було обстріляно об'єкти зі списку спадщини [ЮНЕСКО](#).
- Сили оборони України уразили кілька важливих об'єктів нафтогазової промисловості РФ, зокрема було уражено нафтові термінали в портах **Усть-Луга і Приморськ у Ленінградській області, один із найбільших в РФ Ярославський НПЗ, НПЗ в Кірішах і ще низка об'єктів**. Це істотно вплинуло на можливості РФ експортувати нафту й нафтопродукти в умовах підвищення цін через бойові дії на Близькому Сході. Також майже щоночі Сили оборони України знищують нечисленні й дуже коштовні засоби ППО на території РФ і на ТОТ України, тож тепер стратегічні цілі в російському тилу стають досяжними для українських дронів і ракет. Приміром, під час атаки на авіаремонтний завод у м. Стара Русса 17 березня **було уражено** літак дальнього радіолокаційного виявлення А-50. Було завдано ударів по підприємствах, залучених до ОПК, у Таганрозі, Брянську, Тольятті, Чапаєвську, Череповці, Смоленську, Виборзі, Нижньокамську й інших містах РФ.
- **Війна РФ проти України продовжує перекидатися на територію Європи**. Так, 23 березня внаслідок масованої ракетно-дронної атаки на Україну в Молдові сталося [відключення транскордонної ЛЕП](#) «Ісакча–Вулканешті». У разі успішного експерименту можна очікувати масштабування такого поєднання, коли FPV-дрон буде використовуватися для

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНОСТІ

нанесення додаткового ураження, зокрема для боротьби проти системи ППО. На територію Молдови 17 і 31 березня залітали російські дрони. Також дрони (російські або українські, збиті з курсу росіянами) залітали впродовж березня на територію Литви, Естонії і Фінляндії.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- **Російські удари дедалі сильніше руйнують повсякденне життя цивільних, уражаючи транспорт, житло і критично важливі об'єкти.** 11 березня в Херсоні російський дрон [вдарив](#) по маршрутці з пасажирами: постраждало 20 людей, зокрема підліток, автобус знищено; у Харківській області через постійні атаки на цивільний транспорт гуманітарна місія «Проліска» [призупинила](#) соціальні перевезення, а попередні удари по «швидкій» та рейсовому автобусу спричинили загибель медиків, трьох цивільних і поранення ще кількох людей. У Запорізькій області росіяни [здійснюють](#) масовані обстріли — до 800–971 удару на добу по десятках населених пунктів, застосовуючи авіацію, БпЛА, РСЗВ та артилерію, що [спричиняє](#) поранення цивільних і масштабні руйнування житла й інфраструктури. На Чернігівщині [знищено](#) ліцей і втрачено близько 24 тисяч книг у бібліотеці; у Львові дронавою атакою [поранило](#) понад 30 людей і було пошкоджено житлові будинки, критичну інфраструктуру і пам'ятки архітектури. РФ 26–27 березня [атакувала](#) газовидобувний об'єкт НАК «Нафтогаз» на Полтавщині, що призвело до його зупинки, пожежі й відключення понад 5 тис. людей від газопостачання.
- **РФ перетворює українських дітей на окрему мішень війни через убивства, депортацію, примусове переміщення і мілітаризацію на ТОТ.** Від початку повномасштабного вторгнення [загинуло](#) 688 дітей, 2392 було поранено. Зафіксовано щонайменше 23 випадки сексуального насильства й тисячі зруйнованих освітніх і медичних закладів (4505 закладів освіти і 2551 медична установа). У березні в окремих районах Слов'янська [розпочато](#) примусову евакуацію дітей через постійні обстріли після удару, що [спричинив](#) загибель 4 осіб і поранення 20, зокрема підлітка. На ТОТ, зокрема в Криму, [фіксуються](#) випадки зникнення дітей без належного розслідування з ризиками торгівлі людьми; окупаційна влада [залучає](#) до 20 тисяч підлітків до військово-патріотичної гри «Зарниця 2.0» з елементами бойової підготовки; школярів системно [відбирають](#) і готують до служби в армії РФ через навчальні заходи та змагання під контролем військових; освітні заклади [змушують](#) використовувати месенджер «Сферум-МАХ» для цифрового контролю над дітьми, батьками й учителями; на Донеччині дитсадки під загрозою відключення світла і тепла [змушували](#) батьків самостійно покривати витрати, перекладаючи відповідальність з окупаційної влади на родини.
- **Росія посилює кампанію внутрішнього розхитування України, поєднуючи агентурну діяльність, залякування й ІПСО.** У Києві [викрито](#) агентурну мережу РФ, яка під координацією російського Генштабу готувала вбивства військових і волонтерів із використанням вибухівки, зброї та доступу до відомчих баз. На Закарпатті російські спецслужби від імені правоохоронців і активістів [погрожували](#) представникам угорської громади, намагаючись посилити напругу між Україною та Угорщиною. 30 березня Україною [прокотилася](#) хвиля з 1216 анонімних повідомлень про замінування держустанов, навчальних закладів, банків і підприємств, що паралізувало роботу служб. Це розглядається як чергова ІПСО від РФ.
- **Російські атаки на залізницю перетворюють цивільне сполучення на зону постійного ризику та зривають логістику.** 31 березня російський удар по Слов'янську [пошкодив](#) локомотивне депо і вокзал, поранивши працівників, серед яких одна працівниця в тяжкому стані. У березні РФ регулярно била по поїздах та інфраструктурі, зокрема на Харківщині [поранено](#) машиністів

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTІ

після влучання в приміський поїзд, а на Одеській залізниці під час евакуації [загинула](#) провідниця, один пасажир отримав травми. Масовані атаки дронами [пошкоджують](#) локомотиви, депо, станції та портову інфраструктуру, спричиняючи перебої з електропостачанням і руйнування об'єктів; від початку березня [зафіксовано](#) щонайменше 18 ударів по залізниці з пошкодженням понад 40 об'єктів, включно з пасажирськими вагонами. Через зростання загроз [запроваджено](#) екстрені зупинки поїздів та евакуацію пасажирів прямо на маршрутах, що призводить до затримок і ускладнює пересування населення.

- **РФ цілеспрямовано руйнує водну й енергетичну інфраструктуру, створюючи транскордонні екологічні загрози і ризики гуманітарної кризи для цивільного населення.** Після удару РФ по Новодністровській ГЕС стався витік нафтопродуктів у Дністер, через що Молдова [оголосила](#) екологічну тривогу, [зафіксувала](#) перевищення забруднення і попередила про загрозу водопостачання. 23 березня російські авіабомби [зруйнували](#) Райгородську греблю на Сіверському Дінці, що унеможливило наповнення каналу Сіверський Донець — Донбас, [залишило](#) Донеччину із запасами води приблизно на два тижні й змусило [запроваджувати](#) графіки подачі води в містах області.
- **Окупанти системно нищать культурну спадщину й український культурний простір.** У Ялті окупаційна адміністрація [просуває](#) незаконну забудову Полікуровського пагорба і знищує історичне середовище, зокрема в охоронних зонах біля «Білої дачі» Чехова й на місці знесеного будинку архітектора Краснова. Від початку повномасштабної війни Росія [вбила](#) 346 митців і 135 медійників. 24 березня дрона атака на Львів [пошкодила](#) частину об'єкта Світової спадщини ЮНЕСКО, ансамбль Бернардинського монастиря і музей «Тюрма на Лонцького»; 1 березня ракетний удар по Харкову [пошкодив](#) гуртожиток і центральний корпус університету мистецтв імені Котляревського.
- **РФ системно перебудовує ТОТ під колоніальну модель управління.** Росія [перебудовує](#) окуповані території під власну логістику й вивезення ресурсів, інвестуючи в дороги, залізницю, порти та видобуток вугілля і корисних копалин, а також виробництво зерна. На захоплених українських підприємствах [накопичуються](#) багатомільйонні борги по зарплатах, а стратегічні об'єкти, зокрема порт у Бердянську і промислові заводи, деградують. У [Маріуполі](#) й [Криму](#) окупанти сприяють заселенню мігрантів із Центральної Азії, витісняючи місцевих жителів і використовуючи новоприбулих як дешеву робочу силу і мобілізаційний резерв. На ТОТ [посилюється](#) цифровий контроль через блокування соцмереж, VPN і моніторинг Telegram-груп, а школи примушують підключатися до російських месенджерів для збору даних про дітей, батьків і вчителів. В Олешках через ізоляцію та відсутність постачання [загострюється](#) дефіцит продуктів, тоді як окупаційна адміністрація самоусунулась від розв'язання проблем. На Херсонщині українську землю [передають](#) російським військовим, у Маріуполі комунальні відключення [використовують](#) для переобліку власників і подальшого віджиму житла, а компенсації за зруйновані будинки [перетворені](#) на корупційну схему. У Бердянську чоловіків [затримують](#) і під тиском змушують підписувати контракти з армією РФ, а в Херсонській області силові рейди й затримання [застосовують](#) для зачистки проукраїнськи налаштованого населення.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ: ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Про перемовини і «мир» лише на російських умовах.** У березні РФ не демонструє переходу до компромісної рамки. С. Лавров 3 березня прямо [відкидав](#) логіку припинення бойових дій за умов збереження допомоги Україні озброєнням з боку Європи. У пізніших березневих формулюваннях МЗС РФ «мир» пов'язувався з новим світопорядком, який має враховувати інтереси Росії, «права росіян і російськомовних громадян України», «територіальні реалії» і «право народів на самовизначення». Так званий мир пропонується не як взаємний компроміс, а як пакет прийняття російських вимог. Д. Медведев [зазначив](#), що хоче розвіяти ілюзії «всіх, хто пов'язує можливість урегулювання конфлікту» з В. Зеленським. Росія не сприйматиме українського президента як «легальний бік переговорів і тим більше стороною підписання акта капітуляції». Переговори можливі, але лише якщо їхній результат закріплює базові політичні здобутки РФ: обмеження внутрішньої політики України, визнання окупації й особливий статус російськомовного питання як міжнародної умови. Показово, що антиукраїнські заяви про начебто «терористичний характер» України широко [просуваються](#) й у різних білоруських офіційних джерелах пропаганди.
- **Ядерні сигнали й ескалаційна логіка.** У березні ядерна тема не зникла з офіційного поля РФ. 4 березня М. Захарова знову [виводила](#) в публічний простір тему ядерної зброї в Європі й необхідності Росії це «враховувати», тобто продовжувала рамку ескалаційного [стримування](#) Заходу. Це лягає в загальну лінію, яку російські посадовці просували наприкінці лютого — будь-яке поглиблення західної військової участі може перевести конфлікт на новий рівень ризику. Дії США, Великої Британії і Франції, які володіють ядерною зброєю, провокують гонку озброєнь. РФ [підтримує](#) атмосферу ядерної невизначеності як засіб тиску на європейські столиці й стримування допомоги Україні
- **Виправдання ударів по українській інфраструктурі.** У березні ТАСС і Міноборони РФ [продовжували](#) звичну схему легітимізації ударів: вони [подаються](#) як відповідь на начебто українські «терористичні атаки». [Обстріл](#) львівських церков (пам'ятники ЮНЕСКО) вони подають як обстріл об'єктів ВПК, паливно-енергетичної, транспортної чи аеродромної інфраструктури, що нібито забезпечує дії ЗСУ. У підсумкових березневих зведеннях МО РФ фігурує стандартна формула про масовані й комбіновані удари у відповідь, що знімає з Росії відповідальність за гуманітарні наслідки та нормалізує атаки на критичну інфраструктуру.
- **Заперечення української суб'єктності й ідентичності.** У березневих заявах С. Лавров і МЗС РФ знову використовують стару рамку про «переворот» у Києві, «путчистів» і нібито невраховане право на самовизначення [Криму](#) й Донбасу. Українська державність [описується](#) як похідна від «нелегітимного» політичного початку, а окуповані території — як такі, що нібито вже вийшли з українського політичного тіла. Ця логіка на пряму працює на заперечення повноцінної української політичної нації та права України на відновлення контролю над своїми територіями. С. Лавров постійно [просуває](#) тези контролю над українською ідентичністю як вимогу для т. зв. нацистського режиму. Перманентно артикулюється нав'язування теми російської мови й ролі УПЦ (зростання ролі РПЦ в Україні) як нібито обов'язкової умови переговорів; маркування української влади як хунти, тобто її постійна делегітимація.
- **Політика РФ на ТОТ / т. зв. територіальні реалії.** У березні РФ продовжила [просувати](#) тезу, що будь-яке майбутнє врегулювання має враховувати «територіальні реалії» і «право народів визначати власну долю». У доступному офіційному брифінгу МЗС РФ від кінця березня ця формула знову поєднувалася з «правами росіян і російськомовних громадян України», тобто територіальний блок і гуманітарно-мовний блок навмисно злиті в одну переговорну умову. У

НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTІ

березні ж окремо [відзначалася](#) 12-та річниця т. зв. кримського референдуму як річниця «возз'єднання» Криму з Росією, тобто російські джерела далі нормалізують анексію Криму як завершений і законний факт. РФ пропагандистськи трактує окупацію української землі як т. зв. переприсвоєння ідентичності Криму і заперечення української належності півострова. У формулюваннях Аксьонова і Захарової «Кримська весна» подається як захист «нашої ідентичності», символ «єднання» і «патріотизму», тобто анексія описується не як окупація, а як нібито природне повернення до російського політичного й культурного простору. Поширюється пропагандистський [наратив](#), що начебто «Повернення Криму стало ключовою “точкою консолідації” Росії та російського суспільства». За даними досліджень, переважна більшість росіян позитивно оцінює наслідки приєднання Криму до Росії.

- **Дискредитація української армії.** У російських офіційних і державних джерелах за березень 2026 року щодо дискредитації української армії повторювалися такі основні наративи: ЗСУ = «терористи», що свідомо б'ють по мирних жителях і цивільних об'єктах, т. зв. [нацисти](#). У брифінгу МЗС РФ від 12 березня Захарова [описує](#) дії України як «террористические акты против мирных жителей».
- **Офіційна інтернаціоналізація російського військового рекрутингу.** Російська армія укладає контракти з іноземними найманцями, а політики [заговорили](#) про інтернаціоналізацію російської війни. Володимир Путін [підписав](#) закон, який встановлює заборону на видачу на запити інших держав іноземних громадян і службовців, які були в Збройних Силах РФ за контрактом і які брали участь у бойових діях.